

ZÁRÓBESZÁMOLÓ
- részletekben történő támogatás esetére -

Pályázati eljárás száma: VKK/5/2006

Program neve: Összekapcsolási díjak szabályozásának vizsgálata a telekommunikációs szolgáltatások piacán

A támogatási szerződés száma: AL/278/2007/001

Kedvezményezett neve: Pannon Egyetem

Szakmai felelős neve: Kiss Károly Miklós

A Program befejezésének határideje: 2007. november 30.

A Program befejezésének tényleges időpontja: 2007. november 30.

A Támogatás összege: 5.000.000 Ft

1. Mutassa be a Program megvalósításának menetét, főbb lépéseit!

A kutatás első szakaszában az uniós szabályozási kereteket foglaltuk össze, valamint elkezdtuk összegyűjteni az összehasonlító vizsgálatba bevont egyes országok fontosabb jellemzőit a távközlési piacok szerkezetére, a verseny jellemzőire és az összekapcsolási díjak szabályozására vonatkozóan. Ennek során született egy összefoglaló a távközlési iparág és azon belül is az összekapcsolási díj uniós szabályozási kereteiről, valamint ország tanulmányok első változata a következő országokról: Anglia, Németország, Portugália, Írország.

A kutatás második szakaszában egyrészt elkezdtuk az összekapcsolási díj közgazdaságtani szakirodalmának feldolgozását és az e témában releváns közgazdasági modellek összefoglalását, amiből született egy tanulmány. E tanulmányban az egyirányú összekapcsolás esetén modellezzük az összekapcsolási díj hatékony szabályozási módszerét különböző feltételrendszerek esetén: amikor az összekapcsolási díjat és a kiskereskedelmi tarifákat szimultán szabályozzák, amikor a kiskereskedelmi árak szabályozottak, de az összekapcsolás szabályozása előtt (más elvek alapján), és amikor a kiskereskedelmi tarifák nem szabályozottak. Másrészt a vizsgálatba bevont országokról összegyűjtött adatok, információk feldolgozása zajlott és elkészültek ezen országok összefoglaló tanulmányai.

A kutatás harmadik szakaszában folytattuk a szakirodalom feldolgozását és összefoglalását és az összekapcsolás szabályozásának modellezését különböző szabályozói környezetben. Ennek során a kétirányú összekapcsolás esetén modelleztük az összekapcsolási díj hatékony szabályozási módszerét különböző feltételrendszerek esetén: először azt az esetet vizsgáltuk, amikor az egyes összekapcsolódó hálózatok nem versenyeznek a fogyasztókért. Ez jellemzi például a nemzetközi vezetékes hívások piacát. Majd pedig azt az esetet modelleztük, amikor az összekapcsolódó hálózatok ugyanazon előfizetőkért versenyeznek. Mindegyik esetben külön vizsgáltuk azokat a helyzeteket, amikor az összekapcsolási díjat és a kiskereskedelmi tarifákat szimultán szabályozzák (első legjobb megoldás) és amikor a kiskereskedelmi díjakat nem szabályozzák.

Továbbá a kutatás harmadik szakaszában vizsgáltuk a magyar szabályozás jellemzőit és össze is hasonlítottuk a vizsgálatba bevont négy másik uniós ország tapasztalataival. Ennek során összegyűjtöttük és összefoglaltuk a releváns információkat a távközlési piacnak és azon belül az összekapcsolási díjaknak magyarországi szabályozási kereteiről: adatokat gyűjtöttünk a magyar távközlési piacairól, amely információk a távközlési piacok (mobil és vonalas hangbeszéd szolgáltatás) szerkezetére, a verseny jellemzőire és az

összekapcsolási díjak szabályozásának nemzeti sajátosságaira vonatkoztak. Ezen, a magyar távközlési piacról gyűjtött, adatokat elemeztük, amely vizsgálat középpontjában a távközlési piacok (mobil és vonalas hangbeszéd szolgáltatás) szerkezetének, a verseny feltételeinek és az összekapcsolási díjak szabályozásának összefüggései állnak. Mindezek összefoglalásából megpróbáltunk következtetéseket és ajánlásokat megfogalmazni és a kutatás eredményeit egy záró tanulmányban foglaltuk össze.

2. Összegezze és értékelje a Program eredményeit!

- szakmailag / tudományos szempontból
- a pályázati célkitűzésekkel összefüggésben
- újszerűség bemutatása
- a továbbfejlesztés lehetőségei (pl. Program kiterjesztése, további kutatás, módosítás szükségessége)
- az eredmények hasznosításának lehetőségei

A kutatás célja a hálózatos javak, azon belül is a telekommunikációs szolgáltatások piacán az összekapcsolási díj szabályozásának vizsgálata volt.

A vizsgálat a következő kérdésekre összpontosított:

1. Milyen szabályozási elvek és módszerek alakultak ki az összekapcsolási díj szabályozására a telekommunikációs piacokon?
2. Milyen jóléti következményei vannak az egyes szabályozási rezsimeknek?
3. Lehetséges-e olyan ösztönző szabályozása az összekapcsolási díjnak, amely figyelembe veszi a szabályozási helyzetet jellemző információs problémákat is?
4. Hogyan befolyásolják a különböző szabályozási módszerek a hálózaton végzett szolgáltatás piacát?
 - Hogyan hat a szabályozás a piacszerkezetre, a szolgáltatók piaci magatartására?
 - A különböző árszabályozási módszerek hogyan befolyásolják (elsősorban a saját hálózattal rendelkező) piaci szereplők piaci erejét?
 - Hogyan hatnak a piac feltételrendszerére (be- és kilépési korlátok, összejátszás lehetősége, versenykorlátozó piaci magatartás lehetősége...)?
5. Az ágazati és a versenyszabályozás szempontjainak, jogi hátterének és kapcsolatának vizsgálata az érintett területen, a kutatásba bevont országok tapasztalatait feldolgozva.

A kutatás első fázisa megalapozta a további összehasonlító vizsgálatokat a kutatásba bevont országok tapasztalatai alapján. Azt vizsgáljuk, hogy az összekapcsolási díjak szabályozásának különböző módszerei a piaci versenyt hogyan befolyásolták. Erre vonatkozó hipotéziseket egyrészt az egyes országok összevetéséből, másrészt az egyes országokon belül történt változások tapasztalataiból (a szabályozási feltételek változásának voltak-e és milyen következményei az egyes időszakokban (végső felhasználói díjakban, belépési korlátokban, piaci szereplők számában, piaci koncentrációban...) foglalmazunk meg. A második szakaszban megszülettek a vizsgálatba bevont országok összefoglaló tanulmányai. A kutatás harmadik szakaszában pedig folytattuk az összekapcsolási díj szabályozásának modellezését, amely modellekben annak jóléti és versenyre gyakorolt hatását is vizsgáltuk. E modellek alapján elméleti szinten megfogalmazhatóak fontos összefüggések az összekapcsolási díj hatékony szintje és a szabályozási célok összefüggéseiről. Valamint a harmadik szakaszban a korábban megszületett országtanulmányok és a magyar szabályozási környezet összevetéséből foglalmaztunk meg következtetéseket az összekapcsolás hatékony szabályozásával kapcsolatban.

A program eredményei:

A kutatás során rendszereztek és összefoglaltuk az összekapcsolási díj szabályozásának különböző modelljeit. Ennek eredményeképp megszületett egy átfogó áttekintése e szabályozási problémának, ami során bemutattuk, hogy a különböző feltételek, célok és rendelkezésre álló szabályozói eszközök függvényében az összekapcsolási (hozzáférési) díj milyen szabályozási elvei vezetnek megfelelő eredményre, illetve milyen következményei vannak az egyes szabályozási rezsimeknek a verseny feltételeire – piaci szerkezetre: piaci belépésre, piaci erőre valamint piaci magatartásra: piac lezárásának, vagy összejátszásnak a képessége. A szabályozásban működő intézmények és szakemberek számára igen fontos összefüggéseket mutatnak be e modellek. De általánosabban is, a magyar nyelvű szabályozási szakirodalom számára igen értékes átfogó tanulmány született, ami nem csak a szabályozó intézmények munkatársai számára hasznos, hanem a téma későbbi kutatóinak is hasznos tájékozódást nyújt. Továbbá felhasználható e tanulmány a szabályozásban dolgozó szakemberek képzésében is.

A kutatás fontos része volt az elméleti modellezés mellett az empirikus vizsgálat is, a kutatásba bevont országok tapasztalatainak vizsgálata és összevetése, ami szintén hasznos következtetések megfogalmazásához vezetett és segít a magyar szabályozás értékelésében.

A program nem csak a megszületett dokumentumok és eredmények közvetlen hasznosítása szempontjából volt igen hasznos, hanem azért is, mert beindított és ösztönzött egy szabályozási kérdésekkel, problémákkal foglalkozó műhelymunkát, bevonva és e területek felé fordítva az érdeklődését több fiatal közgazdásznak.

Tervezzük továbbá a kutatás eredményeinek, a záró tanulmány bizonyos részeinek publikálását a magyar szakmai folyóiratokban.

3. Sorolja fel a Programmal (annak eredményeivel) összefüggésben született tanulmányokat, kiadványokat, publikációkat, előadásokat stb.!

- Összefoglaló tanulmány a távközlési iparág és azon belül is az összekapcsolási díj uniós szabályozási kereteiről;
- Ország tanulmányok a következő országok összekapcsolási szolgáltatásának piaci jellemzőiről és szabályozásáról: Anglia, Németország, Portugália, Írország;
- Konferencia előadás (és tanulmány a konferencia kötetben) a Pannon Gazdasági Konferencián 2007. június 8-án *Kiss Károly Miklós: Information problems and „perverse” incentives of cost-based regulation in network industries* címmel;
- Összefoglaló tanulmány az egyirányú összekapcsolás szabályozásáról, az egyirányú összekapcsolás modellezése különböző feltételrendszerek esetén: amikor az összekapcsolási díjat és a kiskereskedelmi tarifákat szimultán szabályozzák, amikor a kiskereskedelmi árak szabályozottak, de az összekapcsolás szabályozása előtt (más elvek alapján), és amikor a kiskereskedelmi tarifák nem szabályozottak.
- Összefoglaló tanulmány a kétirányú összekapcsolás szabályozásáról, a kétirányú összekapcsolás modellezése különböző feltételrendszerek esetén: amikor az egyes összekapcsolódó hálózatok nem versenyeznek a fogyasztókért és amikor az összekapcsolódó hálózatok ugyanazon előfizetőkért versenyeznek (mindegyik esetben külön vizsgáltuk azokat a helyzeteket, amikor az összekapcsolási díjat és a kiskereskedelmi tarifákat szimultán szabályozzák (első legjobb megoldás) és amikor a kiskereskedelmi díjakat nem szabályozzák).;
- Összefoglaló tanulmány a magyar szabályozás jellemzőiről és a vizsgálatba bevont országok tapasztalatainak összevetéséből;
- Záró tanulmány, amiben a kutatás egyes fázisainak eredményeit összefoglaltuk.

4. Összesítve mutassa be a Program végrehajtásának költségeit!

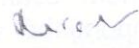
	Saját forrás	Támogatás	Összesen
Személyi költségek	1.100.000 Ft		1.100.000 Ft
Dologi költségek	901.488 Ft	5.000.000 Ft	5.901.488 Ft
Eszközbeszerzések költségei			
Egyéb költségek			
- ...			
- ...			
Összes költség	2.001.488 Ft	5.000.000 Ft	7.001.488 Ft

Kelt: Veszprém, 2007. november 27.

 Zsiborácsné Petro Mária
 mb. gazdasági főigazgató

 Dr. Rédey Ákos
 rektor